

БИЗНЕС КОМПАС

за Финландия през 2021 г.

1. **Обща информация** ТЕРИТОРИЯ – 338,4 хиляди км

НАСЕЛЕНИЕ - 5.54 милиона жители (90.4% - финскоговорящи, 5.4% - шведскоговорящи)

СТОЛИЦА - Хелзинки

РЕЛИГИИ - евангелистко-лютеранска(78.3%), финландска православна (1.1%), други (1.4%), атеисти (19.2%)

НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК - 6 декември, Ден на независимостта (1917 г.)

НАЦИОНАЛНА ВАЛУТА - евро

ОФИЦИАЛНИ ЕЗИЦИ – финландски и шведски език

ДРУГИ ОСНОВНИ ЕЗИЦИ – английски език

2. **Държавно устройство**

Финландия е парламентарна република със силни правомощия на президента. *Държавният глава* се избира чрез преки избори за срок от 6 години, за не повече от 2 последователни мандата. На проведените на 28 януари 2018 г. президентски избори Саули Нийнисто, Партия Национална коалиция, е преизбран за втори път за президент още на първия тур с преднина от 62,7%.

Висш законодателен орган е еднокамерният *парламент (Едускунта)*, състоящ се от 200 депутати, избрани с 4-годишен мандат на основата на пропорционална изборителна система от преференциален тип - гласува се за личности, чиито кандидатури са издигнати от отделни партии и коалиции, като всеки изборител гласува само за един предпочитан от него депутат. От 1970 г. във Финландия е разрешено да се гласува предварително.

На 14 април 2019 г. са проведени последните редовни парламентарни избори. На първо място се класира Социалдемократическата партия (СДП) – 40 места в парламента (17.7%), следвана от партия „Истински финландци“ (ПИФ) – 39 места (17.5%), Националната консервативна партия (НКП, Кокомус) – 38 места (17%), Центристката партия (ЦП, Кескуста)- 31 места (13.8%), Зеленият съюз (ЗС) – 20 места (11.5%), Левият алианс (ЛА) – 16 места (8.2%), Шведската народна партия (ШНП) – 9 места (4.5%) и Християндемократическата партия (ХДП)- 5 места (3.9%). Следващите редовни избори се очаква да са през април 2023 г.

Състав на правителството към момента:

Санна Марин - министър-председател, Пекка Хаависто - министър на външните работи

Виле Скиннари - министър на сътрудничеството за развитие и външната търговия

Томас Бломквист - министър на Северното сътрудничество и равенството

Мика Линтила - министър на икономиката, Аника Саарико - министър на финансите

Тюти Туппурайнен - министър по европейските въпроси и управление на собствеността

Анна-Мая Хенриксон - министър на правосъдието, Мария Охисало - министър на

вътрешните работи, Анти Кауконен - министър на отбраната, Сирпа Паатеро - министър на

местното самоуправление, Ли Андерсон - министър на образованието

Анти Курвинен - министър на науката и културата, Яри Леппа - министър на земеделието и

горите, Тимо Харака - министър на транспорта и комуникациите

Туула Хаатайнен - министър на заетостта, Ханна Саркинен - министър на социалните въпроси и здравеопазването, Криста Киуру - министър на семейните въпроси и социалните услуги, Криста Миконен - министър на околната среда и климатичните промени

3. Икономика и основни макроикономически показатели на страната

- Природни ресурси – дървесина, желязна руда, мед, олово, цинк, хромит, никел, злато, сребро, варовик, сладководни ресурси
- Степен на развитие на отделните сектори: промишленост, енергетика, селско стопанство, услуги и т.н.

Финландия е високо индустриализирана страна със **смесена икономика**, с БВП на глава от населението равен на тези на другите развити западни икономики като **Франция, Германия, Швеция** и **Обединеното кралство**. Най-големият сектор на икономиката са **услугите** - 69% от БВП, промишленост – 29% и селско стопанство - 2%.

-важни индустрии са **електрониката** (21.5%), машиностроенето, производство на транспортни средства и други продукти от метал (21.3%), горска промишленост (13.2%), както и химическа промишленост (10.8%).

- Данъчна система

Данъчно облагане във Финландия се извършва от държавата, основно чрез данъчната агенция подчинена на министерството на финансите, **митническата агенция** (също подчинена на министерство на финансите), **транспортната агенция** и **агенцията за безопасност на транспорта** (подчинени на министерство на транспорта и съобщенията), които имат правомощия да събират данъци.

Данъци са преки и косвени данъци (като данък добавена стойност и акциз). Общият размер на данък добавена стойност е 24%, а 14% е за храни и фуражи. Книги, лекарства, спортни услуги, филмови прожекции, транспортни, хотелиерски услуги, културата и развлекателни събития и телевизионни лицензии се облагат с 10%. Във Финландия освен общоприетите акцизни стоки като алкохол, тютюневи изделия, горива и електроенергия, обект на облагане с национална акцизна ставка са и енергийни напитки, пакетирани напитки и борово масло.

Размерът на платените данъци варира в зависимост от юридическата формата на фирмата. При някои форми на стопанска дейност се облага компанията, а при други - предприемача. За определяне на общата данъчна тежест на една компания, трябва да се вземе предвид както данъка, платен от предприемача, така и данъка, платен от дружеството. Например дружествата с ограничена отговорност и кооперативите са независими данъчни резиденти, т.е. плащат данъци върху приходите си от свое собствено име. Данъчна ставка е 24,5 % от облагаемия доход на дружеството. Корпоративния данък е 20%.

- Съотношение държавен/частен сектор и принос им за формиране БВП на страната
Съотношението държавен/частен сектор в БВП на страната е приблизително 16% държавен сектор към 84% частен сектор.

- Разпределение на БВП по сектори, вкл. образование и наука

Разпределението на БВП по икономически сектори е: **услуги** - 69% от БВП, промишленост – 29% и селско стопанство - 2%.

- Правителствени програми за развитие на националната икономика. Правителствена политика по прилагането на нови технологии, развитие на научно-развойната дейност и практическото ѝ приложение в страната

Министерството на заетостта и икономиката има няколко широкообхватни проекти и програми.

Следните стратегически програми са активни в момента: Програмата за развитие на социалното обслужване; Стратегическа програма за развитие на горския сектор; Стратегическа програма за структурна промяна и подобряване на функционирането на пазара на труда; Стратегическа програма за развитие на „чисти“ технологии.

Други водещи проекти са: Социална гаранция за младите хора; Предотвратяване на сивата икономика; Програма за ефективно използване на суровините и материалите; Енергетика и Пътна карта за изменение на климата 2050.

Финландското правителство счита, че мерки, предприемани от публичния сектор, следва да са насочени към оформяне на предпоставките и създаването на стимули за иновации, като същевременно се гарантира, че иновационната среда функционира успешно.

Широкообхватна иновационна политика може да бъде изпълнена само когато представителите на публичния сектор си сътрудничат на широка основа, чрез разнообразни комбинации от политически мерки, като например рационализирането на обществените услуги и създаване на регионални иновационни клъстери. Иновационна политика е част от националната индустриална политика на правителството и е интегрирана в следните документи: Съобщение на правителството до парламента относно Националната иновационна стратегия на Финландия; Финансиране на научни изследвания и развитие.

- Машабни промишлени, енергийни, инфраструктурни и др. проекти, реализирани в страната. Перспективни проекти

Построяването на „Интелигентен транспортен коридор“ (STC) между Хелзинки и Санкт Петербург има за цел да подобри устойчивата мобилност и ефективността на търговските потоци, посредством системно използване на съвременни ИКТ услуги. Този коридор обхваща всички видове транспорт: автомобилен, железопътен, морски и въздушен, товарния транспорт, включително и пристанища и терминали и гранични пунктове. В тази начална фаза проектът се фокусира основно върху автомобилния транспорт, който е изправен пред най-големите предизвикателства. Проектът се осъществява чрез сътрудничество между финландски и руски публични и частни организации.

- Състояние на транспортната инфраструктура на страната

Общата дължина на пътищата във Финландия е около 78 хил. км, от които основната пътна мрежа (клас I и II главните пътища) е около 13,3 хил. км. Общата дължина на магистралите е 765 км. Приблизително две трети от всички пътища във Финландия са асфалтирани. Дължината на финландската оперативна железопътна мрежа е 5,9 хил. км, около 52% от които е електрифицирана. Около 90% от мрежата се състои от еднорелсови линии. Мрежата на морските и вътрешните водни пътища, поддържани от държавно предприятие е около 16,2 хил. км в дължина. Близо 4 хил. км се състои от маршрути на търговското корабоплаване.

Комбинираната стойност на цялата транспортна инфраструктура и терминали във Финландия е около 30 млрд. евро, от които делът на държавата е около 19 милиарда евро.

□ Макроикономически показатели / в табличен вид/ с аналитичен коментар 2020 г.

БВП – 297 300 млн. евро

Ръст на БВП – 3,0 %

Безработица – 6,7 %

Инфлация – 1,54 %

След спада на БВП на Финландия с 2,9% през 2020 г. заради корона кризата през 2021 г. се наблюдава бързо възстановяване и ръст от 3%.

Привлечени преки чуждестранни инвестиции и местни инвестиции в чужбина

- Географско разпределение

Най-големите финландски преки инвестиции в чужбина са в Швеция, Холандия и Белгия. По отношение на чуждестранните инвестиции във Финландия, най-големи инвеститори са Швеция, Люксембург, Холандия и Дания.

- Секторно разпределение

Традиционно, най-големите финландски преки инвестиции в чужбина са в металообработването, дървообработването и химическата а промишленост. Най-много преките чуждестранни инвестиции във Финландия има във финансови услуги, металообработка и инжинеринг, и търговия.

- Абсолютни стойности на ПЧИ

Стойността на финландските преки инвестиции в чужбина възлиза на 137 421 млн.евро в края на 2021 г. Преките чуждестранни инвестиции във Финландия възлизат на 81 402 млн. евро до края на 2021 г.

- Български инвестиции в страната. По-значителни местни инвестиции в България Няма данни за български инвестиции във Финландия.

По значителни финландски инвестиции в България са на:

Hesburger ресторанти за бързо хранене
Амер Спортс България производство на ски и ски екипировка
ЕООД

2. Външна търговия

- Членство в международни търговски и финансови организации
Световна търговска организация, ОИСР, МВФ
- Данни за външната търговия на страната. Географско разпределение на външната търговия, основни външнотърговски партньори. Основни стоки по вноса/износа на страната

Внос и износ по групи стоки - 2021 г.

Групи стоки	Дял във вноса в %	Дял в износа в %
Храни и живи животни	5,6	3,2
Напитки и тютюневи изделия	0,8	0,4
Сурови материали, негодни за консумация, с изключение на горивата	8,4	7,6
Минерални горива	22,1	9,4
Животински и растителни масла и мазнини	0,5	0,1
Химични вещества и свързани с тях продукти	11,7	11,3
Базови стоки	11,3	27,6
Машини, транспортни средства	27,2	25,8
Разни стоки и продукти	9,6	5,8
Стоки, които не класификация другаде	3,3	3

Източник: Финландска Митница

Приоритетни партньори във вноса и износа – 2021 г.

Страни по вноса	Дял във вноса в %	Страни по износа	Дял в износа в %
Германия	16,4	Германия	14
Швеция	13,8	Швеция	9,75
Русия	13,2	Нидерландия	6,1
Китай	6,2	Русия	5,42
Нидерландия	6	Обединеното Кралство	3,5
Естония	3,2	Италия	3,7
Франция	3,1	Белгия	3,5
Полша	3,0	Франция	3,3
Белгия	2,93	Полша	2,5
Италия	2,7	Норвегия	2,4

Източник: Финландска Митница

3. Развитие на търговско-икономическите отношения с България

- Данни за развитието на стокообмена /в табличен вид/
Двустранна търговия (млн. евро)

	Внос от България	Износ за България	Стокообмен	Салдо за България
2019	64,1	67,9	132,0	-3,8
2020	65,5	80,4	144,9	-15,9
2021	77,5	84,9	162,5	-7,3

• Възможности за разширяване на българския износ за страната. Перспективни стоки и услуги

Храни, продукти на химическата промишленост, транспортно оборудване, машини, продукти на електрониката, текстилни прежди и тъкани, зърнени култури.

• Тенденции в развитието на взаимната търговия. Перспективни области за бъдещо развитие на двустранните търговско-икономически отношения

Приоритетни сектори с потенциал за привличане на финландски инвестиции са информационните и телекомуникационните технологии, дървопреработването и целулозно-хартиената промишленост, химията и био-технологиите.

4. Правно-нормативна база и полезни бизнес контакти

• Официални електронни страници, в които може да се намери информация за митнически и данъчен режим на страната, основните местни закони, регламентиращи външноикономическата и стопанска дейност

Финландска Митница - <https://tulli.fi/en/frontpage>

Данъчна служба на Финландия - <https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/>

Основни закони преведени на английски език - <http://www.finlex.fi/en/>

• Контактна информация за водещите местни търговско-промишлени палати, стопански камари и браншови организации

Българските фирми, които проявяват интерес да развият бизнес с Финландия могат да намерят контактна информация на всички финландски стопански камари на интернет адрес - <https://kauppakamari.fi/en/>

• Информация за надеждни консултантски и юридически фирми в страната, които могат да бъдат търсени за съдействие от българския бизнес. Списък с адвокатски кантори във Финландия - <https://www.lawfirmslawyers.eu/law-firms/finland>

Финландска асоциация на консултантските фирми - <https://skol.teknologiateollisuus.fi/fi/english>

Асоциация на счетоводните фирми във Финландия - <https://taloushallintoliitto.fi/>

Координати на дипломатическата мисия в Хелзинки

Посолство на Република България в Република Финландия

Адрес: Kuusisaarentie 2B; 00340 Helsinki

Тел.: +358 9 458 40 55 (централа); +358 9 458 40 35 (централа)

Факс: +3589 458 45 50

Дежурен телефон в извънработно време: +358 44 055 0547

Приемно време на консулска служба за обслужване на граждани: По - Пт, 10:00 - 13:00 ч.

Работно време на посолството: По – Пт, 9.00 - 16.00 ч. (с изключение на официалните празници и почивни дни в България и Финландия)

E-mail: Embassy.Helsinki@mfa.bg

Website: www.mfa.bg/embassies/finland

Почетни консули на Република България във Финландия:

Г-н Маури Юхани Туомиваара (Mr. Mauri Juhani Tuomivaara)

Гр. Кеми, консулски окръг - Лапландия

Адрес: Kauppakatu 13 A24, 94100 Kemi, Finland

Тел.: +358 40 529 8103

E-mail: juhani.vaara@pp.inet.fi

Г-жа Иева Салмела (Mrs. Ieva Salmela)

Гр. Турку, консулски окръг - региони Варсинаис-Суоми и Сатакунта

Адрес: Linnankatu 34, 2100 Turku, Finland

Тел.: +358 456370927

E-mail: ieva.salmela@hesburger.fi

Координати на СТИВ, акредитиран за Финландия:

Embassy of Bulgaria

Karlavägen 29, Stockholm 11431, Sweden

Тел: +46 8 7230938

Служба по търговско икономическите въпроси:

тел: +46 8 246310

електронен адрес: v.stoev@mi.government.bg

Ръководител: Валентин Стоев

дата 27.01.2023

изготвил: Валентин Стоев, СТИВ-Стокхолм